

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA
din 24 martie 2015
În cauza Zaiet împotriva României
(Cererea nr. 44958/05)
Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Zaiet împotriva României,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, președinte, Luis López Guerra, Ján Šikuta, Dragoljub Popović, Kristina Pardalos, Johannes Silvis, Iulia Antoanella Motoc, judecători, și Marialena Tsirli, grefier adjunct de secție, după ce a deliberat în camera de consiliu, la 3 martie 2015, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 44958/05, îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Parasca Zaiet („reclamanta”), a sesizat Curtea la 14 octombrie 2005, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).
2. Reclamanta, care a beneficiat de asistență judiciară, a fost reprezentată de domnul M. Ardelean, avocat în Timișoara. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna I. Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.
3. Invocând art. 6 și art. 8 din Convenție, reclamanta a susținut că i-a fost încălcat dreptul la respectarea vieții de familie, din cauza anulării ilegale a adopției sale. În temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamanta s-a plâns că, drept consecință directă a anulării adopției sale, a pierdut proprietatea a cinci hectare de pădure, moștenite de la mama ei adoptivă.
4. La 6 octombrie 2011, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamanta s-a născut în 1955 și locuiește în Săvârșin.
6. A fost adoptată la 25 februarie 1972, la vârsta de șaptesprezece ani.
7. Mama adoptivă a reclamantei mai avea o fiică adoptată, H.M. Mama reclamantei a decedat în 1986.
8. În 2003, cele două surori au moștenit, împreună, zece hectare de pădure, în baza dreptului la moștenirea unui teren care fusese expropriat de la bunica lor.
9. Ulterior, reclamanta a formulat o acțiune pentru împărțirea terenului între surori.
10. În cursul procesului, H.M. a formulat o acțiune în anularea adopției reclamantei. Aceasta a susținut că scopul principal urmărit de mama ei adoptivă atunci când a vrut să o adopte pe reclamantă a fost să își asigure un sprijin emoțional și financiar la bătrânețe și ajutor la activitățile cotidiene. H.M.

a afirmat că singurul obiectiv urmărit de reclamantă atunci când a fost de acord cu adopția a fost să obțină dreptul la moștenire.

11. Reclamanta a susținut că principalul motiv pentru care sora ei a introdus acțiunea în anularea adopției sale a fost să o împiedice să moștenească jumătate din cele zece hectare de teren și să păstreze pentru ea întreaga proprietate moștenită de la mama lor adoptivă. În acest sens, a pretins că legalitatea hotărârii sale de adopție nu a fost contestată niciodată anterior, deși fusese pronunțată cu treizeci și doi de ani înainte. A concluzionat că neînțelegerile care au apărut între ea și sora ei după decesul mamei lor adoptive nu puteau justifica anularea unei adopții realizate conform legii.

12. În observațiile orale prezentate în fața primei instanțe, avocatul reclamantei a ridicat excepția lipsei calității procesuale a petentei. Acesta a susținut că H.M. nu a dovedit că are un interes legitim și actual să solicite anularea adopției surorii sale.

13. La 7 decembrie 2004, Tribunalul Suceava a respins excepția invocată de reclamantă și a declarat adopția reclamantei nulă, constatând că nu fusese îndeplinit scopul prevăzut în Codul familiei. A hotărât că unicul scop al adopției reclamantei fusese îndeplinirea intereselor patrimoniale ale mamei adoptive și ale copilului adoptat și că aceasta nu fusese destinată să îi asigure o viață mai bună reclamantei.

14. Reclamanta a formulat recurs, susținând că locuise cu mama ei adoptivă de când avea nouă ani, deși hotărârea de adopție a fost pronunțată abia în 1972, atunci când avea șaptesprezece ani. A susținut că relațiile de familie stabilite între ea și mama ei adoptivă încă de la vârsta de nouă ani fuseseră dovedite prin declarațiile martorilor aflate la dosar și că acestea fuseseră atestate, de asemenea, în raportul întocmit de autorități cu ocazia anchetei sociale realizate la adopția acesteia.

15. Hotărârea primei instanțe a fost confirmată prin hotărârea pronunțată de Curtea de Apel Suceava la 15 aprilie 2005. În opinia separată anexată la această hotărâre se menționa faptul că adopția nu a fost necorespunzătoare, deoarece scopul principal al acesteia a fost bunăstarea reclamantei, care se născuse într-o familie cu opt copii și o situație financiară dificilă.

II. Dreptul intern și internațional relevant

A. Dreptul intern relevant

16. Dispozițiile relevante din Codul familiei, referitoare la adopție, au fost abrogate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/1997, publicată în Monitorul Oficial nr. 120 din 12 iunie 1997. Dispozițiile relevante privind anularea adopției erau următoarele:

Art. 22

„(2) Adopția poate fi desfăcută la cererea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani sau a Comisiei pentru protecția copilului de la domiciliul acestuia, dacă desfacerea este în interesul superior al copilului.”

17. Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției a abrogat OUG nr. 25/1997 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005. Dispozițiile relevante, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, se citesc după cum urmează:

Art. 56

„(1) Adopția este nulă, dacă a fost încheiată în alt scop decât cel al ocrotirii interesului superior al copilului sau cu încălcarea oricărei condiții de fond sau de formă prevăzute de lege.

(2) Cu toate acestea, instanța va putea respinge cererea de declarare a nulității adopției, dacă va constata că menținerea adopției este în interesul celui adoptat.”

Art. 57

„Acțiunea în declararea nulității adopției aparține oricărei persoane interesate. După dobândirea de către adoptat a capacității depline de exercițiu, acțiunea aparține numai acestuia.”

B. Norme internaționale relevante

1. Convenția europeană în materia adopției de copii, deschisă spre semnare la Strasbourg la 24 aprilie 1967 și ratificată de România la 18 mai 1993

Art. 10

„1. Adopția conferă adoptatorului, cu privire la copilul adoptat, drepturile și îndatoririle de orice natură care sunt cele ale unui tată sau ale unei mame cu privire la copilul său legitim.

Adopția conferă adoptatului, față de adoptator, drepturile și îndatoririle de orice natură ale unui copil legitim față de tatăl sau de mama sa.

2. De îndată ce se nasc drepturile și îndatoririle vizate la paragraful 1 al prezentului articol, drepturile și îndatoririle de aceeași natură dintre adoptat și tatăl sau mama sa sau orice altă persoană sau organisme încetează să existe. Totuși, legislația poate prevedea ca soțul adoptatorului să-și păstreze drepturile și îndatoririle față de adoptat, dacă acesta este copilul său legitim, nelegitim sau adoptiv.

Cu toate acestea, legislația poate menține pentru părinți obligația alimentară față de copil, obligația de întreținere, de a-i asigura o situație, de a-l înzestra, în cazul în care adoptatorul nu aduce la îndeplinire una dintre aceste obligații.

3. Ca regulă generală, adoptatul va putea fi în măsură să dobândească numele de familie al adoptatorului sau să-l adauge la propriul său nume de familie.

4. Dacă un părinte firesc are drept de folosință asupra bunurilor copilului său, dreptul de folosință al adoptatorului asupra bunurilor adoptatului poate, în pofida paragrafului 1 al prezentului articol, să fie limitat prin legislație.

5. În materie succesorală, în măsura în care legislația dă copilului legitim un drept la succesiunea tatălui sau mamei sale, copilul adoptat este tratat în această privință la fel ca și copilul legitim al adoptatorului.”

2. Convenția europeană revizuită în materia adopției de copii, deschisă spre semnare la 27 noiembrie 2008 și ratificată de România la 2 ianuarie 2012

18. Schimbările juridice și sociale care au avut loc în Europa de la prima Convenție a Consiliului Europei în materia adopției de copii au determinat numeroase state membre să își modifice legislația privind adopția. În consecință, unele dispoziții ale Convenției din 1967 au devenit treptat caduce. În acest context, a fost redactată o convenție revizuită, în conformitate cu evoluția socială și juridică, ținându-se totodată seama de interesul superior al copilului.

19. Convenția revizuită a Consiliului Europei în materia adopției de copii a fost deschisă spre semnare la 27 noiembrie 2008. România a semnat-o la 4 martie 2009 și a ratificat-o la 2 ianuarie 2012.

Art. 11 - Efectele adopției

„(1). Prin adopție, copilul devine membru cu drepturi depline al familiei adoptatorului/adoptatorilor și are în raport cu adoptatorul/adoptatorii și familia acestuia/acestora aceleași drepturi și obligații ca și copilul adoptatorului/adoptatorilor a cărui filiație este legal stabilită. Adoptatorul/Adoptatorii își asumă responsabilitatea parentală față de copil. Adopția pune capăt legăturii juridice existente între copil și tatăl, mama și familia de origine.

Art. 14 – Revocarea și anularea unei adopții

„(1) O adopție poate fi revocată sau anulată numai prin decizia autorității competente. Interesul superior al copilului trebuie să primeze întotdeauna asupra oricărui alt considerent.

(2) Înainte de atingerea de către copil a vârstei majoratului, revocarea adopției nu poate să intervină decât pentru motive grave, prevăzute de legislație.

(3) Cererea de anulare trebuie să fie depusă în termenul stabilit prin legislație.”

ÎN DREPT

I. Excepția preliminară a Guvernului

20. Guvernul a solicitat Curții să respingă cererea, pe motiv că reclamanta nu a îndeplinit cerința prevăzută la art. 35 § 1 din Convenție de a depune cererea în termen de șase luni. A susținut că, deși reclamanta a trimis o primă scrisoare la Curte în data de 12 octombrie 2005, abia la 17 ianuarie 2006 a fost depus un formular de cerere completat în mod corespunzător. Guvernul a concluzionat că, având în vedere că termenul de șase luni prevăzut pentru depunerea unei cereri la Curte expirase la 15 octombrie 2005, cererea reclamantei a fost tardivă.

21. Reclamanta a respins acest argument. Aceasta a susținut că, după ce a trimis cererea sa, la 14 octombrie 2005, a completat formularul oficial de cerere și l-a trimis în termenul stabilit de Curte. Prin urmare, reclamanta solicită Curții să respingă această excepție ca nefondată.

22. În urma examinării materialelor depuse de reclamantă, Curtea observă că, la 14 octombrie 2005, aceasta a trimis o scrisoare care conținea toate informațiile relevante pentru depunerea unei

cereri. La 19 decembrie 2005, Curtea a informat reclamanta că cererea ei fusese înregistrată și i-a solicitat să completeze un formular standard de cerere în termen de șase săptămâni de la primirea scrisorii Curții. Reclamanta a trimis un formular de cerere completat corespunzător la 17 ianuarie 2006. Prin urmare, Curtea nu constată niciun motiv pentru a concluziona că reclamanta nu a respectat termenul de șase luni și respinge excepția preliminară a Guvernului.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 și art. 8 din Convenție

23. Reclamanta s-a plâns că i-a fost încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie din cauza anulării adopției sale prin hotărârile ilegale pronunțate de instanțele interne. Aceasta a invocat art. 6 § 1 și art. 8 din Convenție.

24. Curtea reiterează faptul că a decis anterior că, deși art. 8 nu conține cerințe procedurale explicite, procesul decizional finalizat cu adoptarea unor măsuri ce constituie o ingerință trebuie să fie echitabil și să permită respectarea corespunzătoare a intereselor protejate de art. 8 (a se vedea *Kutzner împotriva Germaniei*, nr. 46544/99, pct. 56, CEDO 2002-I, și *Kurochkin împotriva Ucrainei*, nr. 42276/08, pct. 31, 20 mai 2010).

25. Prin urmare, Curtea consideră că se impune examinarea capetelor de cerere ale reclamantei doar în temeiul art. 8 din Convenție, care se citește după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Cu privire la admisibilitate

26. Guvernul a susținut că art. 8 din Convenție nu era aplicabil în cazul reclamantei și a solicitat Curții să respingă cererea ca inadmisibilă *ratione materiae*. În acest sens, a afirmat că, în speță, relația de familie care trebuia protejată în temeiul art. 8 nu se născuse în urma unei adopții legale și autentice.

27. Reclamanta a respins acest argument și a susținut că relația stabilită între ea și mama ei adoptivă putea fi considerată suficientă pentru a intra sub incidența art. 8 din Convenție și pentru a fi protejată de acesta.

28. Curtea remarcă faptul că prezenta cauză privește acțiunea de anulare a hotărârii de adopție a reclamantei, după treizeci și unu de ani de la pronunțarea acesteia. Hotărârile instanțelor interne, prin care adopția reclamantei a fost declarată nulă, i-au afectat direct viața privată și de familie. Curtea consideră că plângerea reclamantei are legătură cu viața sa privată și de familie și intră sub incidența art. 8 din Convenție. În consecință, excepția ridicată de Guvern trebuie să fie respinsă.

29. Curtea observă, de asemenea, că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. În plus, constată că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

30. Reclamanta a argumentat că adopția fusese realizată în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare la momentul respectiv. A fost efectuată o anchetă socială și au fost înregistrate declarații ale martorilor. De asemenea, aceasta a subliniat că fusese crescută și educată de mama ei adoptivă de când avea nouă ani și a afirmat că relația lor se bazase pe afecțiune, responsabilitate și sprijin moral și material reciproc. Reclamanta a declarat că anularea adopției sale a constituit o intruziune în viața ei de familie, care nu avea niciun scop legitim, era disproporționată și arbitrară.

31. În ceea ce privește acțiunea în justiție de anulare a adopției sale, reclamanta a pretins că sora ei nu avea calitate procesuală pentru a introduce acțiunea în anulare și că motivele furnizate de instanțele interne pentru admiterea acțiunii nu au fost relevante și suficiente. Reclamanta nu consideră că era obligată să invoce, din nou, excepția lipsei calității procesuale a surorii ei în fața instanței de recurs. A argumentat că, în temeiul principiului rolului activ al instanței, prevăzut la art. 129 alin. (5) C. proc. civ., instanța de recurs ar fi trebuit să ia în considerare excepția ridicată la instanța de fond, deoarece constituia o excepție absolută și preemptorie.

32. Guvernul consideră că măsura incriminată era legală, urmărirea un interes legitim și era necesară și proporțională. A subliniat că motivele invocate de instanțele interne pentru anularea adopției erau relevante și suficiente.

33. În ceea ce privește calitatea procesuală a surorii reclamantei de a formula o cerere de anulare a adopției, Guvernul a subliniat că reclamanta nu invocase din nou această excepție în fața instanței de recurs.

2. Motivarea Curții

(a) Cu privire la existența unei ingerințe

34. Curtea reiterează că relațiile dintre un părinte adoptiv și un copil adoptat au, de regulă, aceeași natură ca și relațiile de familie protejate de art. 8 din Convenție și că astfel de relații, care s-au născut în urma unei adopții legale și autentice, pot fi considerate suficiente pentru a determina respectul cuvenit pentru viața de familie, prevăzut la art. 8 din Convenție [a se vedea *Pini și alții împotriva României*, nr. 78028/01 și 78030/01, pct. 140 și 148, CEDO 2004-V (extrase)].

35. În prezenta cauză, Curtea consideră că anularea hotărârii de adopție, după treizeci și unu de ani de la pronunțarea acesteia, la solicitarea surorii reclamantei, a constituit o ingerință în dreptul reclamantei la respectarea vieții sale de familie, garantat la art. 8 § 1 din Convenție.

(b) Stabilirea justificării ingerinței

36. O astfel de ingerință poate fi considerată justificată numai în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 8 § 2. Aceasta trebuie să fie „prevăzută de lege”, să aibă un scop legitim în temeiul acestui paragraf și trebuie să fie „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea scopului menționat anterior (a se vedea *Smith și Grady împotriva Regatului Unit*, nr. 33985/96 și 33986/96, pct. 72, CEDO 1999-VI). Noțiunea de necesitate implică faptul că ingerința trebuie să corespundă unei nevoi sociale stringente și, în special, că este proporțională cu scopul legitim urmărit (a se vedea *Saviny împotriva Ucrainei*, nr. 39948/06, pct. 47, 18 decembrie 2008).

(i) Prevăzută de lege

37. Expresia „prevăzută de lege” de la art. 8 § 2 impune, în primul rând, ca măsura contestată să fie întemeiată pe dreptul intern; de asemenea, se referă la calitatea legislației în cauză, impunând ca aceasta să fie compatibilă cu statul de drept și accesibilă persoanei în cauză, care trebuie, de asemenea, să poată prevedea consecințele acesteia în ceea ce o privește (a se vedea *Liberty și alții împotriva Regatului Unit*, nr. 58243/00, pct. 59, 1 iulie 2008).

38. În ceea ce privește aspectul dacă ingerința în cauză era prevăzută de lege, Curtea observă că, la momentul introducerii acțiunii de către sora reclamantei, dispozițiile relevante referitoare la adopție puteau fi găsite în OUG nr. 25/1997 (a se vedea supra, pct. 16). La 26 iunie 2004, după ce instanța de fond a pronunțat hotărârea, dar în timp ce respectiva cerere de anulare a adopției reclamantei se afla pe rolul curții de apel, a intrat în vigoare Legea adopției (a se vedea supra, pct. 17).

39. Curtea observă că hotărârile privind anularea adopției reclamantei au fost pronunțate în urma cererii formulate de sora acesteia, la rândul ei adoptată de mama adoptivă a reclamantei. În acest sens, reclamanta a susținut în fața primei instanțe că sora ei nu avea calitatea procesuală de a contesta hotărârea de adopție. Reclamanta și-a întemeiat excepția pe dispozițiile Codului de procedură civilă și a pretins că sora ei nu a dovedit că avea un interes legitim pentru formularea cererii. Instanța de fond a respins excepția reclamantei, hotărând că sora reclamantei avea un interes legitim de a obține anularea adopției, deoarece reclamanta și sora ei trebuiau să împartă zece hectare de pădure (a se vedea supra, pct. 9), moștenite de la mama lor adoptivă. Curtea observă că, în conformitate cu art. 22 din OUG 25/1997, în vigoare la momentul respectiv, doar copilul adoptat care a împlinit zece ani sau Comisia pentru protecția copilului putea să ceară desfacerea adopției și doar cu condiția ca acest lucru să fie în interesul superior al copilului.

40. Curtea subliniază, de asemenea, că reclamanta nu a invocat din nou excepția lipsei calității procesuale în fața instanței de recurs. Curtea de apel a pronunțat hotărârea definitivă la 15 aprilie 2005, după trei luni de la intrarea în vigoare a Legii privind regimul juridic al adopției. Art. 57 din lege prevede că, după ce copilul adoptat dobândește capacitate deplină de exercițiu, acesta este singurul care poate solicita declararea nulității adopției sale. Curtea consideră că, deși reclamanta nu a citat aceste dispoziții în fața instanței de recurs, aceasta din urmă ar fi trebuit să invoce această excepție

din oficiu, în temeiul rolului activ pe care instanțele trebuie să îl joace în administrarea justiției, în special având în vedere că lipsa calității procesuale este o excepție absolută și peremptorie în procedura civilă.

41. În lumina considerentelor anterioare, Curtea are îndoieli că măsura în cauză aplicată de autorități era prevăzută de lege, în sensul art. 8 din Convenție.

(ii) Scop legitim

42. În ceea ce privește interesul legitim urmărit de instanțele interne, Curtea observă că anularea adopției reclamantei nu servea nici intereselor copilului adoptat și nici intereselor mamei adoptive. Principala consecință a anulării era distrugerea legăturii de familie a reclamantei cu mama ei decedată și pierderea drepturilor succesoriale în favoarea surorii sale. Luând în considerare faptul că acțiunea în anulare a fost introdusă de sora reclamantei pentru a păstra pentru ea întregul teren moștenit de la mama lor adoptivă, Curtea exprimă, de asemenea, îndoieli în ceea ce privește scopul legitim urmărit de hotărârile contestate.

(iii) Măsură necesară într-o societate democratică

43. Curtea reiterează că, pentru a determina dacă măsurile contestate erau „necesare într-o societate democratică”, trebuie să examineze dacă, în lumina ansamblului cauzei, motivele invocate pentru a le justifica erau relevante și suficiente în sensul art. 8 § 2 (a se vedea *Kutzner*, citată anterior, pct. 65, și *Moser împotriva Austriei*, nr. 12643/02, pct. 64, 21 septembrie 2006).

44. În cadrul acestui demers, Curtea nu are sarcina de a se substitui autorităților interne, ci mai degrabă de a controla, în temeiul Convenției, hotărârile pronunțate de autoritățile în cauză în exercitarea puterii lor de apreciere [a se vedea *K. și T. împotriva Finlandei (MC)*, nr. 25702/94, pct. 154].

45. Chiar presupunând că autoritățile beneficiază de o amplă marjă de apreciere în ceea ce privește evaluarea necesității anulării adopției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kurochkin împotriva Ucrainei*, nr. 42276/08, pct. 52, 20 mai 2010 și *Ageyevy împotriva Rusiei*, nr. 7075/10, pct. 127, 18 aprilie 2013), Curtea tot trebuie să fie convinsă că există circumstanțe care justifică anularea adopției reclamantei după treizeci și unu de ani de la pronunțarea hotărârii de adopție.

46. În continuare, Curtea observă că, în cazul în care a fost stabilită existența unei legături de familie, statul trebuie, în principiu, să acționeze într-o manieră calculată, pentru a permite menținerea legăturii în cauză. Dezmembrarea unei familii este o ingerință foarte serioasă. O astfel de măsură trebuie să fie susținută de considerente suficiente de solide și importante, nu numai în interesul copilului [a se vedea *Scozzari și Giunta împotriva Italiei (MC)*, nr. 39221/98 și 41963/98, pct. 148, CEDO 2000-VIII], dar și în ceea ce privește securitatea juridică.

47. Revenind la faptele din prezenta cauză, Curtea observă că motivul anulării adopției reclamantei s-a bazat pe considerentul instanțelor interne conform căruia unicul scop al adopției reclamantei a fost îndeplinirea intereselor patrimoniale ale mamei adoptive și ale copilului adoptat, iar adopția nu a fost destinată să îi asigure reclamantei o viață mai bună.

48. Curtea subliniază că, de regulă, dispozițiile legale care reglementează adopția sunt concepute, în principal, în beneficiul și pentru protecția copiilor. De obicei, autoritățile pentru protecția copilului solicită declararea anulării adopției în temeiul unei hotărâri judecătorești conform căreia părintele nu este potrivit pentru a crește copilul și această schimbare a statutului juridic ar servi intereselor copilului. Anularea adopției nu se dorește a fi o măsură împotriva copilului adoptat și nu poate fi interpretată în sensul dezmoștenirii unui copil adoptat după optsprezece ani de la decesul mamei sale adoptive și după treizeci și unu de ani de la pronunțarea hotărârii de adopție. În acest sens, Curtea subliniază, de asemenea, că, potrivit art. 57 din Legea nr. 273/2004, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005, după ce copilul adoptat dobândește capacitate deplină de exercițiu, acesta este singurul care poate solicita declararea nulității adopției sale.

49. În cazul în care se dovedește ulterior că hotărârea de adopție s-a întemeiat pe probe frauduloase sau greșite, interesul copilului trebuie să rămână cel mai important factor luat în considerare la stabilirea unei metode de remediere a oricărui prejudiciu cauzat părintelui adoptiv, ca urmare a hotărârii nelegale.

50. În lumina elementelor anterioare, în opinia Curții, constatările instanțelor interne privind anularea adopției reclamantei nu au fost susținute de motive relevante și suficiente, care să justifice o astfel de ingerință în viața de familie a reclamantei. Argumentele prezentate în hotărârile instanțelor sunt destul de vagi și nu oferă suficiente justificări pentru aplicarea de către instanțe a unei măsuri atât de radicale în ceea ce privește drepturile familiale ale reclamantei.

51. Considerațiile precedente sunt suficiente pentru a-i permite Curții să concluzioneze că a fost încălcat art. 8 din Convenție.

III. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

52. Reclamanta s-a plâns, de asemenea, de faptul că i-a fost încălcat dreptul de proprietate, deoarece, după anularea adopției sale, a pierdut moștenirea de cinci hectare de pădure pe care le moștenise de la mama ei adoptivă.

Aceasta a invocat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, care se citește după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Excepția de neepuizare a căilor de atac interne

53. Guvernul a susținut că reclamanta nu a epuizat căile de atac interne pe care le avea la dispoziție. Acesta a subliniat că reclamanta nu a introdus apel împotriva hotărârii pronunțate de Judecătoria Câmpulung Moldovenesc la 22 septembrie 2006. De asemenea, a evidențiat că acțiunea introdusă de reclamantă în scopul împărțirii terenului între surori a fost respinsă, pe motiv că reclamanta nu și-a continuat acțiunea.

54. Reclamanta a susținut că procedura la care a făcut referire Guvernul nu avea nicio șansă de reușită după anularea adopției sale.

55. Curtea observă că anularea adopției reclamantei, prin hotărârea definitivă din 15 aprilie 2005, a avut drept consecință directă pierderea de către reclamantă a drepturilor sale succesoriale. Prin urmare, Curtea consideră că, prin continuarea acțiunii civile privind terenul moștenit de la mama adoptivă a reclamantei, nu se puteau repara încălcările pretinse de reclamantă. În consecință, Curtea respinge excepția preliminară de neepuizare a căilor de atac, ridicată de Guvern.

2. Excepția *ratione materiae*

56. Guvernul a susținut că reclamanta nu avea „un bun”, deoarece titlul care îi conferea dreptul de proprietate asupra terenului fusese anulat printr-o hotărâre judecătorească definitivă a unei instanțe interne.

57. Reclamanta a contestat argumentul Guvernului.

58. Curtea consideră că această excepție este strâns legată de fondul acestui capăt de cerere. Prin urmare, problema excepției va fi abordată în cadrul examinării fondului. De asemenea, Curtea observă că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

59. Reclamanta a susținut că, prin admiterea acțiunii în anularea adopției și, ulterior, a acțiunii în anularea titlului de proprietate asupra terenului, statul român a intervenit abuziv și disproporționat în exercitarea dreptului ei de proprietate asupra terenului.

60. Guvernul a susținut că, în cazul în care Curtea consideră că a existat o ingerință în exercitarea drepturilor reclamantei, această ingerință era legală, justificată și proporțională.

61. Luând în considerare raționamentul și concluziile sale în temeiul art. 8 și având în vedere faptul că pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 este rezultatul direct al unor proceduri care au determinat încălcarea art. 8 din Convenție, Curtea respinge excepția Guvernului privind incompatibilitatea *ratione materiae* și constată că a fost încălcat, de asemenea, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție [a se face comparația și deosebirea cu *Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, pct. 63, Seria A nr. 31; *Inze împotriva Austriei*, 28 octombrie 1987, pct. 38-40, Seria A nr. 126; *Mazurek împotriva Franței*, nr. 34406/97, pct. 41-43, CEDO 2000-II, și *Fabris împotriva Franței* (MC), nr. 16574/08, pct. 51-55, CEDO 2013 (extrase)].

IV. Cu privire la celelalte pretense încălcări ale Convenției

62. În cele din urmă, reclamanta s-a plâns, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, de lipsa de imparțialitate din partea instanțelor naționale. Invocând art. 14 din Convenție, reclamanta a pretins că a existat un tratament discriminatoriu între ea și sora ei în ceea ce privește drepturile succesoriale, în urma anulării adopției sale.

63. Curtea a examinat acest capăt de cerere astfel cum a fost prezentat de reclamantă. Cu toate acestea, având în vedere toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la capetele de cerere respective, Curtea nu constată nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților stabilite în Convenție sau în protocoalele la aceasta. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

V. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

64. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Prejudiciu

65. Reclamanta a solicitat 30 000 de euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material. A susținut că această sumă reprezenta impactul financiar al pierderii folosinței celor cinci hectare de pădure pe care le moștenise. De asemenea, aceasta a solicitat 10 000 EUR, cu titlu de prejudiciu moral, reprezentând suferința legată de anularea adopției sale.

66. Guvernul a argumentat că reclamanta nu a depus documente pentru a-și susține cererea pentru prejudiciu material și, prin urmare, această cerere ar trebui să fie respinsă ca fiind speculativă. În ceea ce privește suma solicitată de reclamantă cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, Guvernul a susținut că această sumă era prea mare.

67. Curtea reamintește că, atunci când constată o încălcare a Convenției într-o hotărâre, statul pârât are obligația legală de a pune capăt respectivei încălcări și de a-i repara consecințele, astfel încât să restabilească pe cât posibil situația existentă înainte de încălcare [a se vedea *Iatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31107/96, pct. 32, CEDO 2000–XI].

Dacă unul sau mai multe prejudicii nu pot fi determinate cu precizie sau dacă distincția între prejudiciul material și cel moral se dovedește dificilă, Curtea poate decide să efectueze o evaluare globală [a se vedea *Comingersoll împotriva Portugaliei* (MC), nr. 35382/97, pct. 29, CEDO 2000–IV].

68. Curtea a constatat o încălcare a art. 8 și art. 1 din Protocolul nr. 1, din cauza anulării adopției reclamantei și a pierderii, pe cale de consecință, a drepturilor sale succesoriale. În afară de pierderile materiale, reclamanta a suferit cu siguranță ca urmare a acestei situații. Prin urmare, Curtea consideră că este rezonabil să acorde reclamantei suma totală de 30 000 EUR pentru toate prejudiciile.

B. Cheltuieli de judecată

69. Reclamanta a solicitat, de asemenea, 550 EUR pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața instanțelor interne și 1 500 EUR pentru cheltuielile efectuate în fața Curții.

70. Guvernul a pretins că, în conformitate cu documentele prezentate de reclamantă, aceasta a plătit avocatului care a reprezentat-o în fața Curții doar 738 EUR și, prin urmare, nu ar trebui acordată suma de 1 500 EUR.

71. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În prezenta cauză, ținând seama de documentele pe care le deține și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil să acorde suma de 1 200 EUR pentru cheltuielile de judecată.

C. Dobânzi moratorii

72. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,
CURTEA
în unanimitate,

1. Unește cu fondul excepția ridicată de Guvern privind inadmisibilitatea *ratione materiae* a capătului de cerere întemeiat de reclamantă pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și o respinge;
2. *Declară* admisibile capetele de cerere formulate de reclamantă privind dreptul său la viața de familie și dreptul la respectarea bunurilor și celelalte capete de cerere inadmisibile;
3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 8 din Convenție;
4. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
5. *Hotărăște*:
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - (i) 30 000 EUR (treizeci de mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul material și moral;
 - (ii) 1 200 EUR (o mie două sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
6. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 24 martie 2015, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Marielena Tsirli
Grefier adjunct,

Josep Casadevall
Președinte,